

נושא המפגש: התארגנות להצלת ילדים

מתאים לכל הגילאים מחט"ב ומעלה.

מסגרת הזמן: כשעה.

במפגש זה המשתתפים יכירו את סיפור הילדים ששרדו אחרי המלחמה, יזהו את הצרכים שלהם ויתכננו פעולות לשיקומם.

מטרות הפעילות

- מיקוד ההתבוננות באוכלוסיית הילדים שורדי השואה.
- היכרות ראשונית עם נתונים על ילדים יהודים לאחר המלחמה – מצבם האישי, התנאים והסביבה שבה הם נמצאים לאחר המלחמה.
- דיון ערכי בצורך בהצלת הילדים.
- הבנה ראשונית של התהליך להצלת הילדים.

עזרים לפעילות

- [מצגת תמונות של ילדים](#)
- [נספח 1 –](#) נתונים על ילדים יהודיים לאחר המלחמה.

מהלך הפעילות:

חשיפה של תמונות של ילדים שורדי השואה באמצעות התבוננות אישית בתמונות והתרשמות אישית.	הצגת תמונות של ילדים במצגת. (אישי) (כ- 10 דק')
דיון בהתרשמויות ובלמידה של המשתתפים מההתבוננות בתמונות. הדיון ייסוב סביב התרשמויות מדמויות שבמצגת ומההטרונות שבין הילדים בתחומים שונים.	דיון במליאה – נתונים על ילדים אחרי המלחמה (כ- 15 דק')
בכל קבוצה ילמדו את הנתונים ולאחר מכן יגבשו החלטות ודרכי פעולה לגבי טיפול בילדים שורדי השואה.	למידת נתונים על ילדים בקבוצות ודיון בקבוצות (כ- 15 דק')
כל קבוצה תדווח על ההחלטה של חברי הקבוצה, על הדעות השונות שעלו ועל דרכי הפעולה שהם מציעים. בדיון המסכם יובלו המשתתפים להבנה שהפעולה הראשונה שיש לבצע היא <u>איתור הילדים ואיסופם</u> . כמו כן בהבנת ההטרונות שבין הילדים שמחייבת דרכי פעולה שונות ומגוונות בטיפול בילדים.	דיווח במליאה ודיון מסכם (כ- 15 דק')

תמונות של ילדים

שולחים לתלמידים את הקישור למצגת שיש בה תמונות של ילדים ומבקשים להתבונן בסמארטפון או במחשב בתמונות. מנחים להתמקד בשפת הגוף של הילדים, במבט ובהבעה של כל ילד בתמונה. במידת הצורך להגדיל תמונה כדי לראות פרטים.

אפשר לתת את המשימה כהכנה בבית לפני המפגש.

מבקשים מכל אחד לבחור תמונה של ילד אחד ולתאר את הילד במליאה. מכוונים את התלמידים להתמקד בתיאור:

- בהבעות הפנים של הילד, בעמידה, או בשיבה שלו, בבגדיו ובחפציו.
- לשער בן כמה הילד.
- להסביר מה אפשר ללמוד על הילד ממראהו החיצוני ומשפת הגוף שלו.

במהלך הצגת הילדים שבתמונות שנבחרו על-ידי הילדים והשיחות עליהם יש להקרין את המצגת, להראות בכל מקרה את הדמות שעליה משוחחים ולפתח שיח על ההתרשמות של כל התלמידים מהדמות.

במקביל, המנחה יאסוף, בעזרת כל המשתתפים, מאפיינים משותפים לכל הדמויות שיוצגו.

בסיום הדיון יש להסב את תשומת לב התלמידים, במקביל לקווים המשותפים שבין כל הדמויות, להטרוגניות שבין הדמויות השונות שהוצגו:

- שוני בגילאים – נערים ונערות וגם תינוקות.
- הבנה שהם מגיעים ממדינות שונות והם דוברים שפות שונות.
- חלקם עם הורים וחלקם יתומים.
- מצב גופני שונה.
- לא ברור באילו מסגרות חינוכיות הם היו.
- לא ברור מה עברו ואיפה היו בזמן המלחמה.

נתונים על ילדים אחרי המלחמה

הפעילות היא לקבוצות. בכל קבוצה כ- 5 משתתפים.

מחלקים לכל קבוצה את דף הנתונים על ילדים לאחר המלחמה (נספח 1).

מסבירים למשתתפים את המשימה: כל קבוצת משתתפים מייצגת קבוצה של מנהיגים מבין השורדים שהתאגדו כדי לארגן את שורדי השואה להגיע אל חופי הים התיכון בדרכם לישראל. אחד

מחברי הקבוצה הוא שליח מארץ ישראל . (רצוי שבכל קבוצה יחליטו מי מייצג את השליח מארץ ישראל ודובר בשמו).

על חברי הקבוצה לקרוא ביחד את הנתונים על הילדים שמוצגים בנספח 1, לדון בנתונים, להעלות את הצרכים המיוחדים של הילדים, ולהגיע להחלטה אם כנציגים של תנועת הבריחה הם מחליטים להתארגן לפעולות מיוחדות למען הילדים. עליהם להציע כקבוצה את הפעולות המיוחדות לילדים שהם מציעים לבצע.

מבין הפעולות שהם מציעים לבצע עליהם לציין אילו פעולות הן בעדיפות ראשונה.

בהצגת ההחלטות של חברי הקבוצה והפעולות למען הילדים הם מתבקשים להתבסס על הנתונים שקיבלו ועל ההתרשמות שלהם מהילדים שהוצגו בתמונות.

בתום הדיונים בקבוצות, כל קבוצה תדווח למליאה:

- מה ההחלטה שלהם לגבי פעילות מיוחדת למען הילדים. שואלים: האם הועלו בקבוצה דעות שונות לגבי החלטה זו? מבקשים להעלות את הטיעונים שהועלו בקבוצה, כשהטיעונים מבוססים על המידע שקיבלו מאוסף התמונות ומדף העובדות.
- אילו פעולות הם מציעים לבצע למען הילדים?
- מה הפעולה הראשונה שלדעתם צריך לבצע?

בסיום הדיון המנחה יכוון את המשתתפים לבנות סדר עדיפויות כלשהו בפעולות שהוצעו לבצע למען הילדים. חשוב לכוון לכך שהפעולה של איתור הילדים ואיסופם תהיה הראשונה.

כמו כן יש להעלות בסיכום הדיון את ההטרונגויות הגדולה באפיון הילדים, ואת ההשפעה של הטרונגויות זו על בחירת הפעולות שהם ממליצים לבצע למען הילדים.

נספח 1 - ידיעות שמגיעות לאחר המלחמה

שישה נערים יהודים נרצחו על-ידי
לאומנים פולניים בקרבת הגבול
הצ'כי.

ישנם כמה מאות ילדים שבנס נשארו במחנות
ההשמדה אושוויץ ובוכנוואלד

בכנסיות ובבתי נוצרים בפולין נשארו מאות ילדים אשר ניצלו הודות לפולנים
שאימצו אותם כילדיהם. לא כולם מוכנים להחזיר את הילדים ויש גם ילדים
שלא מוכנים לעזוב את המשפחות שאימצו אותם.

באיטליה התגלו מקרים של חטיפת
ילדים יהודים על-ידי ארגון נאזי-
פשיסטי.

כ- 8000 ילדים, עם ובלי הורים,
מחכים בהונגריה להוצאתם לכיוון
ארץ-ישראל.

ברומניה מצפים אלפי ילדים ובני נוער להצלה. ביניהם 1500 יתומי
טרנסדניסטריה שניצלו ונשקפת להם סכנה שיועברו לעבר למסך הברזל.

בין ההריסות מתחבאים ילדים
ללא מבוגרים.

קבוצות של ילדים יתומים יהודים שחיו לבד
ביערות מגיעים למקומות יישוב.

ברומניה מצפים אלפי ילדים ובני נוער להצלה. ביניהם 1500 יתומי
טרנסדניסטריה שניצלו ונשקפת להם סכנה שיועברו לעבר למסך הברזל.

באירופה – מתוך 1,300,000 ילדים נותרו 150,000
בפולין – מתוך 1,000,000 ילדים נותרו 5,000.
8000 ילדים חזרו מרוסיה ונמצאים בבתי ילדים פולניים.
בצרפת יש כ- 15,000 ילדים יהודים. מהם 5,000 בידי נוצרים.
באיטליה כ- 2000 ילדים יהודים. רובם הגיעו מפולין בתחילת המלחמה.
בהולנד ובלגיה כ- 6500 ילדים יהודים. רובם אצל משפחות או מוסדות קתוליים.
ביוגוסלביה ובהונגריה כ- 2000 ילדים יהודים. כ- 1300 מהם יתומים מאב
ומאם.
בגרמניה ואוסטריה עוד כ- 7000 ילדים יהודים

המידע מבוסס על ספרו של א.דקל – בנתיבי הבריחה